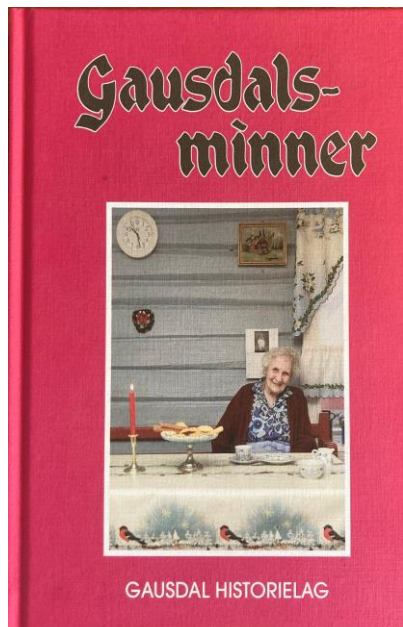
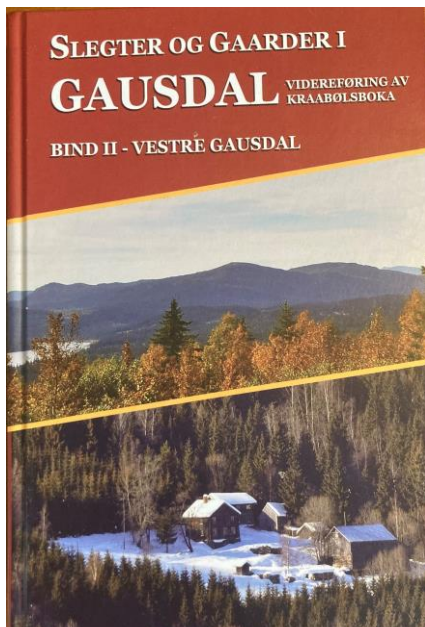

Gausdals Tidende

34. årgang

Gausdal Historielag

nr. 3 - 2021

Gausdal Historielag, Voldsbruvegen 6 B, 2651 Østre Gausdal.
post@gausdalthistorielag.no
Kontoret er åpent onsdager kl. 16 - 18.

Kjære historielagsvenner.

Selv om det har vært sommer og ferie så har aktiviteten i historielaget vært stor. Kontoret har vært åpent for besøkende hver onsdag og det har kommet inn både bilder og annet interessant stoff, både til låns og til lagets arkiv. Vi vil takke alle som bidrar med å bevare bygdas historie.

Slekts- og gårdshistorie.

Grappa som jobber med slekts- og gårdshistorie, som består av Ivar Lauritsen, Jørgen Moen, Ole Johan Elvestad, Øystein Veisten, Tor Kristian Nordvang, Astrid Gilberg og Svein Fykken, har også jobbet i sommer. De holder på med første bind, som kommer til å omfatte gardene Rusten, Halvorslien, Halvorslivolden, Brandslien, Moen, Aulestad, Bø og Tokstad med underliggende plasser. Det meste av teksten er kladdet, men det gjenstår noe finpuss og retting. Akkurat nå jobber grappa med plassene under Bø og planen er å se på Aulestad og Moen etter det. Slekt (bruker/eier) og gardens historie følges så langt tilbake som mulig. Noen husmannsplasser kan ikke føres lenger tilbake enn begynnelsen av 1800- tallet, mens på enkelte gardar kan man komme så langt tilbake som til 1300- tallet. Grappa har fått inn mange bilder så til det første bindet er mange bilder klare. Målet er at bind 1 skal være klart til salg til Gausdalsdagen i 2022. Grappa gjør en formidabel jobb med innsamling av opplysninger og bilder og vi er sikre på at vi får et veldig godt resultat av arbeidet.

To nye bøker er kommet for salg.

Både Gausdals- minner nr. 19 og «Slegter og Gaarder i Gausdal, bind II» er nå klare for salg.

Gausdalsminner har i år ca. 140 sider og koster kr. 250; -. Den er til salgs på Nærbutikken i Svatsum, Coop i Forset, KIWI på Segalstad Bru og Joker og **Matkroken?** på Skei.

«Slegter og Gaarder i Gausdal» er videreføringen for VG av den såkalte «Kraabølsboka». Den kan kjøpes samme sted som Gausdals-minner. I

forbindelse med «Kraabølsboka» bør det også nevnes at dagboka til kaptein Hans Kraabøl (forfatteren av den opprinnelige «Kraabølsboka») snart er klar. Mer info om denne dagboka kommer i neste utgave av Gausdals Tidende.

Disse to nye bøkene, samt alle andre av historielagets bøker, kan også kjøpes gjennom historielaget. De kan kjøpes på et av våre arrangementer eller ved å komme innom kontoret vårt i ØG. Prestegard som er åpent hver onsdag. Bøkene kan også bestilles på vår hjemmeside: www.gausdalthistorielag.no.

Markvandring.

Som nevnt i forrige Gausdals Tidene så blir det markvandring i Kråbølsbakkene i «Hans Kraabøls fotspor». Markvandringen blir søndag 26. september, møteplass er Vangum og vi møtes kl. 12.00.

Fra Vangum går vi til Langjordshaugen, Kuru, nordre Vangum, Marenstuen, Lauvrud, Tobro og Storlåven. Vi vil for det meste av tida følge de gamle veiene og råkene som går her. De som ønsker det kan også bli med opp til Bertilbakken, som ligger langs den gamle hankeveien som kommer ned nesten rett opp for Haugstad.

Det blir også en «Minnes du kveld» i oktober, foreløpig er den planlagt den 26. Mer info om denne kvelden kommer senere.

Nytt styre.

Det nye styret har konstituert seg og ser da slik ut:

Arne Halvorsen, leder.

Svein Fyksen, nestleder.

Ivar Lauritsen, sekretær.

Inga Johanne Pighaug.

Lise Thingvald.

Jørgen Moen.

Ole Simen Finsveen.

Medlemstall.

I år har vi registrert over 60 nye medlemmer, noe vi synes er veldig gledelig og vi vil takke alle, både nye og gamle medlemmer, for støtten. Vi savner imidlertid noen av våre trofaste medlemmer, skulle du ha glemt å betale medlemskontingenten for 2021 så er den på kr. 200; - og betales til konto 2003.20.08276.

Fra arkivet.

Asbjørn Kampesveen forteller om «en av mange vintre med hankekjøring»:

Vinteren 32-33 var tredje vinteren jeg var med far i skogen. Det var meget dårlige tider. Vi fikk kjøring i fabrikkstykket, som ligger nedenfor Stølan. Det var ca. 5 km ned til elva i Follebu. Det var for langt til å reise hjem til kvelds, så vi måtte sette opp noe å være i. Oppe i stykket var det en slett bergvegg på ca. 2,5 m høy, vi satte opp stokker i kryss 3 m fra berget. Så la vi en mønsås inn på berget bort i krysset. Vi kløyvde gran og reiste opp på begge sider og la på torv. Utover spikret vi på noen bord. Så satte vi inn en liten dør. Vi fikk også inn en ovn med rør som gikk opp gjennom taket. Da hadde vi et kryppinn som vi skulle ha om vinteren.

Så var det hesten. Vi tømret opp en liten kåk med flatt tak. Når det snødde ned ble det lunt og godt. Vi hadde to huggere som gikk ned til Follebu til kvelds. Da var det bare og begynne å kjøre. Det ble lange dager. Vi kjørte to venninger om dagen. Andre venningen lesset vi av oftest etter at det ble mørkt. Jeg husker ikke hvor mye vi hadde for kubikkmeteren, men det var under 2 kroner.

Jeg husker særlig en dag da vi måtte måke en ny vei, og det ble skomt før vi fikk lesset på siste venninga. Når vi kom på elva og fikk lesset av var det helt mørkt. Vi kom ikke opp i kåken før kl. 11 på kvelden.

Det var en dag det lå blå, sur røyk etter hele lien. Da fikk vi høre at det hadde brunnet i driftsbygningen i Kremmerlien.

Vi ble ferdige med kjøringen ut på vårsiden. Det var bare jordgulv i kåken vår, så var det en kveld jeg hadde glemt å henge opp skoene mine. De var steintela om morgenen så jeg måtte tine dem ved ovnen så

jeg fikk dem på meg. Da vi tok ned igjen sengebrisen hadde det runnet vann etter berget, så det var en diger issvull under sengen. Vi tjente ikke stort mer enn til mat, men jeg fikk da kjøpt meg en dress. Den kostet 33 kroner.

Vi måtte ha noen til å holde redskapen i stand. I Follebu hadde vi Mathias Stetterud og Jonsen. I Vestre var det Amund Lauvålien og Kristian Sandvold, han var både smed og hovslager. Han skodde nok mange tusen hester i sin levetid. I Auggedalen var det Albert Hakkerudhaugen, og Arne Løkken var den siste i Forsetgrenda. Han var også både hovslager og smed.

Under krigen var det vanskelig å få tak i smikol, så de måtte bruke trekol, men det var vanskelig å få sveisen til å sitte, men de klarte det bra. Hadde vi ikke hatt så fling??e smeer, da hadde det nok ikke gått så bra med hankekjøringa. Vi måtte ha minst 20 stk. lenker. Var det godt føre kunne vi ha opptil 50 stokker på venningen. Det kunne være mye dårlig vær, da måtte vi har på bare noen få stokker for å holde oppe veien. Da ble fortjenesten mindre.

A few words in English for our American members.

During the summer we have published three new books. The first was «Gausdalskirkene i Minnesota» by Arne Halvorsen. It tells the story of two churches in Minnesota, both named Gausdal Lutheran Church.

«Gausdals- minner 19» has just been published. The book has 140 pages and consist of stories and pictures from Gausdal. The «Gausdals- minner» series are very popular, and usually sells about 900 copies.

«Slegter og Gaarder bind II» is a book about the farms and families in Vestre Gausdal from around 1820 up to about 1935. The manuscript was originally written by Amund Flutuen (the first leader of Gausdal Historielag) in the 1930s.

«Gausdøler i den amerikanske borgerkrigen» has been sold out for some time, but a second printing of this book is now available and can, as all our books, be ordered at www.gausdalthistorielag.no.